

A694

УЧ-110

Чăваш АССР Халăх Комиссарёсен Савечёпе
ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ йышăннă

ПОСТАНОВЛЕНИ

№ 119

1944-мĕш çул, февралĕн 9-мĕшĕ

Чăваш АССР-че лаша кăрчанкипе
(кĕçĕпе) кĕрешес тĕлĕшпе туса
ирттермелли ёçсем çинчен

Чăваш АССР Халăх Комиссарёсен Савечёпе
ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ—нумай колхоз
председателĕсем, çĕрĕс тата советпа парти орга-
нĕсен хăшпĕр руководителĕсем лаша кăрчанки
(кĕçе) сарăлма пултарнин хăрушлăхне шута илмен-
нине уйрăмăнах палăртаççĕ. Ун пек япалана иеп-
ле те çăтма çук. Лаша кăрчанки вăл чи хăрушă
чир, вăл лашасене, начарлатса ярса, ёçлейми тă-
вать, вёсене вёлерет те.

Тĕрĕслесе пăхни çакна кăтартса паче: кăрчанкă
ернĕ лашасем чылай пулин те, нумай колхозсен-
че çак чирпе кĕрешес тĕлĕшпе нимĕн те тумас-
çĕ, çакна пула лаша кăрчанки сарăлнăсемĕн са-
рăлсах пырат, вăл пысăк хăрушлă чир пулса
кайрĕ. Кăрчанкă ернĕ лашасене сывă лаша-
сенчен уйăрмаççĕ, вёсене вăхăтра сыватмас-
çĕ, лаша витисемпе кўлмелли хатĕрсене де-
зинфекци тумасçĕ, хăшпĕр чухне кăрчанкă ернĕ
лашасемпех колхозран инçете тĕрлĕ ёçсем тума
тухса каяççĕ, çапла вара, кăрчанкăна татах са-
рăлма май парасçĕ. Нумай фактсем çаксене те
кăтартса парасçĕ: кăрчанкă ернĕ лашасене эмел-
лесе сыватнă чухне лайăх апат памаççĕ, вёсене
тивёçлĕ пăхмаççĕ. Лашасене кăрчанкă ернĕ кол-
хозсенче ытти лашасене кăрчанкă ересен с-
лас тесе, тивёçлĕ ёçсем туса ирттермесçĕ. Çакна
пула кăрчанкă сывă лашасене те часах ерет.

ЧУВАШСКАЯ
КНИЖНАЯ ПАЛАТА
г. Чебоксары Чувашской АССР

Кәрчанкә ернә лашасем уйрәмәнах Шәмәршә, Хәрлә Чутай, Канаш, Чкаловск, Сәмәрле районсенчи колхозсенче нумай. Шәмәршә районенчи „Красная Звезда“ колхозра 45 лашана кәрчанкә ернә, сапах та вәсене әмеллесе сыватмаҗҗә. Чкаловск районенчи „Маяк“ колхозра кәрчанкә ернә лашасене әмеллесе сыватманнипе тата вәсене тивәҗлә пәхманнипе 12 лаша вилнә те ёнтә. Лаша кәрчанкипе җакнашкал тивәҗлән кәрешменнине эпир республикәри ытти районсенче тәл пулатпәр. Лаша кәрчанкипе кәрешес тәләшпе туса ирттермелли ёҗсем җине тивәҗлән пәхманнине кәтартакан фактсем колхозсен лашисемпе мобилизаци шуҗәпе усә куракан промышленноҗпа вәрман хатәрлекен предприятисенче те пур. СССР Совнаркомёпе Чәваш АССР Совнаркомё хытәнах аҗархаттарнә пулин те, предприятисен руководителәсем нумайәшә хәйсен лашисемпе колхозсенчен ёҗлеме пынә лашасене зоотехниксемпе выльәх тухтәрәсене кәтартмаҗҗә, кәрчанкә ернә лашасене сыватас тесе кәрешмеҗҗә.

Лаша кәрчанкипе кәрешес тәләшпе туса ирттермелли ёҗсене пәсакансемпе райисполкомсем, милиципе прокуратура органәсем җирәппән кәрешмеҗҗә, вәсем лаша кәрчанкине сарма май паракансене айәпламаҗҗә.

Җакән пек чәтма җук япала нумай колхоз председателәсем, җәрәҗ тата советпа парти органәсен руководителәсем, лашасене ытларах ёҗлеттернә вәхәтра вәсене лайәхрах пәхассипе җитереси җине җиелтен кәна пәхнинчен, СССР Совнаркомёпе ЦК ВКП(б) 1943-мәш җулхи майән 12-мәшәнче лашасем җинчен йышәннә постановленине йәләшән җәҗ туса ирттернинчен, җак паха решенине пурнәҗламанинчен килет. Нумай колхозсенче халиччен те лашасене ездовойсем җумне җирәпплетмен, лашасене ытлашши йывәр ёҗлеттерсе лутәркаҗҗә, вәсене вәхәтра җитермеҗҗә, шәвармаҗҗә, вәхәтран вәхәта кантармаҗҗә.

Лаша кәрчанкине пәтерес, әна малалла сарәлса

пыма парас мар тесе, Чăваш АССР Халăх Комиссарĕсен Совећĕпе ВКП(б) Чăваш Обкомĕн бюровĕ ҫапла йышăнаҫҫĕ:

1. Колхоз правленийĕсене, райисполкомпа хула исполкомĕсен председателĕсене, ВКП(б) райкомĕсемпе хула комитетĕсен секретарĕсене, халех, вăраха ямасăр, лаша кăрчанкипе кĕрешме тивĕçлĕ мерăсем йышăнса, кăрчанкăна кăҫал февраль уйă-хенчех пĕтерме хушас.

Колхоз председателĕсене, ҫĕрĕҫ тата советпа парти органĕсен руководителĕсене лаша кăрчанкине пĕтерессишĕн хайсем кашни ответ тытассине асăрхаттарас.

2. Ҫĕрĕҫ комиссариатне тата районсенчи ҫĕрĕҫ пайĕсене мĕнпур ветĕринарсемпе зоотехниксене, вĕсем кирек йҫта ёҫлесеҫĕ пулин те, мобилизацилесе лаша кăрчанкипе кĕрешме колхозсене яма хушас. Колхоз правленийĕсемпе пĕрле вĕсен, мĕнпур кăрчанкă ернĕ лашасене сыввисенчен уйăрса, халех вĕсене эмеллеме, сыватма тытăмалла. Лаша витисемпе кўлмелли хатĕрсене пĕтĕмпех дезинфекцилемелле. Кăрчанкă ернĕ лашасене кўлсе ҫўренĕ хатĕрсемпе ытти лашасене кўлсе ҫўреме чарас. Кăрчанкă ернĕ лашасене сыватнипе пĕрлех, ытти лашасене те кăрчанкă ересрен тăтăшах эмеллесе пыма хушас. Лашасене кăрчанкăран сыватас тĕлешпе вырăнти май пур мелсемпе: тикĕтпе, скипидарпа, краҫсынпа, тăварпа, кĕл тăррипе, табак шывёпе т. ыт. те анлăн усă курмалла.

Лашасене кăрчанкă ернĕ колхозсенче ветеринарсемпе зоотехниксем хушмасăр лашасемпе аякри ёҫсене тухса ҫўреме чарас.

3. Чăваш АССР Вăрман комиссариатне тата леспромхоз директорĕсене халех лаша кăрчанкипе кĕрешес ёҫе йĕркелесе яма хушас. Хайсен лашисене тата вăрман турттарма районсенчен пынă лашасене кăрчанкă ересрен эмеллемелли ҫуртсем, кирлĕ таран газокамерăсем тумалла. Вăрман турттарма колхозсенчен пынă лашасем

валли витесем хатёрлемелле. Леспромхозсен штат-
ра кәтартнә таран ветсанитарсем тупса ёҗе ларт-
са, чирлө лашасене сыватассине организациле-
мелле.

4. Колхоз лашисемпе усә куракан предпри-
емпе учрежденисен руководителёсене пурне те
кәрчанкәпа кәрешмелли тата лашасене кәрчанкә
ересрен сыхламалли мероприятисене тәплән туса
пыма хушас. Малашне хәйсен хуҗаләхәнче лаша
кәрчанки җукки җинчен ветврачсем справка пар-
сан җеҗ колхоз лашисене вёсем наряд тәрәх илме
пултарнине асра тытма хушас.

5. Вётеринарипе зоотехника работникёсене кәр-
чанкәна хирёҗ кәрешмелли ёҗсене пәхәнман, вәл
йёркесене пәсакан җынсене райисполком урлә
җирёппән ответ тыттарма хушас. Милиципе про-
куратура органёсене СССР Совнаркомён 1943
җулхи октябрён 21-мёшёнчи постановлениче
лаша кәрчанкипе кәрешмелли җинчен кәтартса
панә йёркесене пурнәҗа кёртсе пынине хытә
тёрёслесе пыма хушас.

6. Колхоз председателёсене, райисполкомсемпе
ВКП(б) райкомёсене халех лашасене ездовойсем
җумне җирёплетме хушас. СССР Совнаркомёпе ЦК
ВКП(б) „Колхозсемпе совхозсенче лашасен йыш-
не ўстересси, вёсене лайәх пәхса усрасси җинчен“
йышәннә постановлени тәрәх обезличкәна пё-
терессине пурнәҗа кёртме хушас.

7. Райисполкомсемпе ВКП(б) райкомёсене лаша
кәрчанкипе кәрешес ёҗ мёнле пыни җинчен кашни
10 кун хушшинче Совнаркомпа ВКП(б) Обкомне
отчетсем парса тәма хушас.

Чәваш АССР

Совнаркомён председателё

А. МАТВЕЕВ

ВКП(б) Чәваш Обкомён

секретарё

И. ЧАРЫКОВ